

# THÁI THUỢNG CẢM ỨNG THIÊN

## Tập 81

*Chủ giảng: Lão pháp sư Tịnh Không*

*Địa điểm: Tịnh tông Học hội Singapore*

*Thời gian: 16/08/1999*

*Viết dịch: Ban biên dịch Pháp Âm Tuyên Lư*

Chư vị đồng học, chào mọi người. Mời xem đoạn thứ 33:

### **Sở vị thiện nhân.**

所謂善人。

*Nếu là người thiện.*

Đoạn này chỉ có một câu bốn chữ. Bắt đầu từ chỗ này đến “thần tiên khả ký” là nói về người thiện. Từ đoạn 33 đến 35, văn tự không dài, đều là nói về thiện báo, gieo nhân thiện nhất định được quả thiện. Phước báo của người thiện không những rất lớn, hơn nữa là chắc chắn không sai. Lịch sử trong và ngoài nước xưa nay chúng ta xem thấy, ở xã hội hiện nay chỉ cần lưu ý quan sát thì cũng có thể thấy rất rõ ràng, cho nên nhân duyên quả báo tơ hào không sai. Thiện báo như vậy, ác báo cũng như vậy, chỉ cần quan sát tỉ mỉ thì sẽ thấy, nhà Nho gọi là “không phải không báo, mà thời giờ chưa đến”. “Thời giờ chưa đến”, nó cũng có đạo lý, do trong đời quá khứ dư phước, dư ác. Đời này hành thiện nhưng chưa đạt được quả thiện là do ác nghiệp trong đời quá khứ quá nhiều, bởi ác báo mà ta thọ nhận chưa hết nên thiện báo không thể hiện tiền, đây là vì sao tu thiện mà chưa đạt được thiện quả. Còn tạo ác vẫn hưởng phước là do trong đời quá khứ họ tích phước nhiều, tích thiện nhiều, dư phước thiện của họ chưa báo hết, đời này làm ác, khi phước dư của họ hưởng hết rồi thì quả báo liền hiện tiền, đạo lý là như vậy. Người sơ ý qua loa, họ chỉ thấy trước mắt, cho nên có khi sanh ra cách nghĩ sai lầm rằng người làm ác hưởng phước, người hành thiện chịu khổ, thế là ý niệm đoạn ác tu thiện của họ không còn nữa. Đây là cách nhìn sai lầm, cách nghĩ sai lầm.

Trong chú giải có mấy câu nói rất hay, nói cho chúng ta một tổng nguyên tắc. Thế nào gọi là thiện? “Người thiện chân thật là trước tiên đối với đúng sai không làm lẫn, nên trí dũng đều trọn đủ; cuối cùng đối với ta người hai bên đều quên mất, nên nhân thứ đều làm được”, hai câu nói này rất hay, đều nói đến thiện thế gian và thiện xuất thế gian. Cho nên văn tự của Cảm Ứng Thiên là của Đạo giáo, phần chú giải có nhà Nho, có nhà Đạo, có nhà Phật đều hòa hợp cùng nhau,

vô cùng hiếm có, lời dạy của cổ thánh tiên hiền thấy đều ở trong đó. Một việc ưu lo nhất của cả đời Khổng lão phu tử chính là “học rồi mà không giảng, có lỗi mà không sửa”. Từ ưu tư của Phu tử, chúng ta có thể tự kiểm tra thấy, thánh nhân vì sao được gọi là thánh nhân? Phật Bồ-tát tại sao có thể tu thành Phật Bồ-tát? Hai sự việc này của Phu tử, nếu như chúng ta làm rõ ràng, làm sáng tỏ thì đáp án này bạn sẽ tìm ra được, một cái là dạy học, một cái là sửa lỗi. Giảng dạy là giải môn, sửa lỗi là hành môn; giải hành tương ưng, định tuệ đẳng học, vậy mới có thể trở thành đại thánh đại hiền, nhà Phật gọi là siêu phàm nhập thánh. Khổng lão phu tử cả đời dạy học, sửa lỗi, mỗi ngày đều sửa lỗi. Thích-ca Mâu-ni Phật cũng là như vậy, 49 năm mỗi ngày dạy học, mỗi ngày sửa lỗi, khuyên người sửa lỗi, đây là điều mà chúng ta cần phải học.

Ý nghĩa trong đây vô cùng sâu, vô cùng rộng, phàm phu không biết được chính mình có lỗi lầm. Chúng ta thử nghĩ, trong Phật pháp Đại thừa, đến Đăng giác Bồ-tát vẫn còn đang sửa lỗi, chúng ta muốn hỏi Đăng giác Bồ-tát có lỗi lầm gì? Họ còn một phẩm sanh tướng vô minh chưa phá, đây chính là lỗi lầm của họ. Đăng giác Bồ-tát còn như vậy, chúng ta đâu có chuyện không có lỗi lầm! Cho nên, bạn có thể phát hiện lỗi lầm của bạn là bạn đã giác ngộ, đem lỗi lầm sửa trở lại, đây gọi là chân thật tu hành, đây chính là người thiện. Ở trong chú giải nói là “người thiện chân thật”, chân thật là thực chất, làm sao mới có thể gọi là người thiện? “Trước tiên đối với đúng sai không làm lẫn”, đây là nói khởi đầu ở mức thấp nhất, họ có năng lực phân biệt đúng sai, họ có năng lực phân biệt tà chánh, họ có thể phá tà, hành chánh, cho nên “trí dũng đều trọn đủ”. Trí là có thể phân biệt, dũng là có lấy bỏ, lấy thiện bỏ ác, đây là người thiện. “Cuối cùng” là nói đến cảnh giới cao, cảnh giới cao thì nhà Phật gọi là “ta người hai bên đều quên mất”, trong kinh Kim Cang nói là phá bốn tướng: không tướng ta, không tướng người, không tướng chúng sanh, không tướng thọ giả, vậy thì tâm đại từ bi lưu lộ ra, đây chính là người đại thiện.

Từ trên tiêu chuẩn này mà nói, người đại thiện là Phật Bồ-tát, người tiểu thiện là hiền nhân quân tử của thế gian. Câu nói này chúng ta phải đặc biệt xem trọng, tại sao vậy? Ở trong kinh luận, Phật nói được rất nhiều, trong kinh thường nói “thiện nam tử, thiện nữ nhân”, các bạn đã đọc được quá nhiều. Chính chúng ta thử nghĩ, tâm hạnh của mình có phù hợp với tiêu chuẩn mà Phật nói ở trong kinh điển hay không? Khi chúng tôi nghiên cứu kinh giáo cũng đã từng nhắc qua với quý vị, nhà Phật nói về “thiện nam tử, thiện nữ nhân” cũng có ba phẩm: thượng, trung, hạ. Hạ phẩm là nói tiêu chuẩn của thiện ở mức độ thấp nhất, chúng

ta dùng Tịnh nghiệp tam phước để nói thì mọi người dễ hiểu, đây cũng là ý của Phật. “Hiếu dưỡng cha mẹ, phụng sự sư trưởng, từ tâm không giết, tu thập thiện nghiệp”, đây là thiện nam tử, thiện nữ nhân thuộc hạ phẩm ở trong nhà Phật; trung phẩm là “thọ trì tam quy, đầy đủ các giới, không phạm oai nghi”; thượng phẩm là “phát tâm Bồ-đề, tin sâu nhân quả, đọc tụng Đại thừa, khuyến tấn hành giả”. Chúng ta thử nghĩ xem chúng ta thuộc phẩm nào?

Trong kinh, Phật nói rất nhiều quả báo thù thắng, phía trước đều thêm vào “thiện nam tử, thiện nữ nhân”. Chúng ta đọc tụng, tu học không đạt được quả báo này, luôn hoài nghi lời Phật nói ở trong kinh, cho là lời để khuyên người, không phải sự thật. Chúng ta làm theo như vậy rồi nhưng không thể thành hiện thực, đâu biết rằng lời Phật nói có tiêu chuẩn, tiêu chuẩn chính là “thiện nam tử, thiện nữ nhân”. Chúng ta thử nghĩ xem, chúng ta có phù hợp với tiêu chuẩn mà Phật nói hay không? Chính là những gì mà trong chú giải này nói, chúng ta có năng lực phân biệt đúng sai hay không? Có năng lực phân biệt tà chánh hay không? Điều này không thể không biết. Phá bốn tướng quá khó, không phải cảnh giới của chúng ta. Cổ nhân có nói: “Lời đồn dừng ngay nơi người trí”, “trí” chính là có năng lực phân biệt, không có trí tuệ thì sẽ bị người mê hoặc, bị người lừa gạt. Nếu như có một chút trí tuệ nhỏ, người ta nói với chúng ta những sự việc này, chúng ta có thể điều tra thử, xem có sự thật này không? Có nên tin hay không? Có một số việc không liên quan với mình thì có thể không cần quan tâm nó; việc có quan hệ với mình, chúng ta có thể làm một cuộc điều tra, đây là việc nên làm. Sau khi điều tra rồi, sự việc làm rõ ràng, làm sáng tỏ rồi, sau đó chúng ta cần xử lý như thế nào, tự nhiên sẽ có chừng mực, sẽ làm được rất thỏa đáng. Trải qua điều tra cũng sẽ biết động cơ của việc đặt điều sinh sự; có một số động cơ là có thể tha thứ, có một số động cơ không thể tha thứ. Không thể tha thứ cũng tha thứ cho họ, nghiệp mỗi người tạo, mỗi người có quả báo.

Ở trong chú giải, phía dưới lại nói: *“Hơn nữa còn lập tâm dụng ý, đối với mình hay đối với người, trong thì ngữ thường bách hạnh, ngoài thì tùy cơ ứng biến theo sự vật, không gì không trọn vẹn.”* Đây là nói về người thiện, dụng tâm của họ, dụng ý của họ, chúng ta phần trước đã nói qua tâm thiện, ý thiện, hạnh thiện. Thuần nhất tâm thiện, đó là chân tâm; thuần nhất ý thiện, xử sự đối người tiếp vật, như vậy mới thật sự có thể làm được “đạt đến chí thiện”. Trong Phật pháp Đại thừa gọi là tâm Bồ-đề, trong kinh Phật Quán Vô Lượng Thọ gọi là chí thành tâm, chính là tâm thiện, “thâm tâm, hồi hướng phát nguyện tâm” chính là ý thiện. Ý thiện thực hiện vào trong đời sống, thực hiện vào trong xử sự đối người

tiếp vật chính là hạnh thiện. Hạnh thiện, tóm lại mà nói không ngoài ưa thiện mến đức, không ngoài ngũ giới thập thiện, đây là tổng cương lĩnh, tổng nguyên tắc. Thánh nhân thể xuất thế gian, cử chỉ động tác, tự hành hóa tha của các ngài đều không rời khỏi nguyên tắc này; Phật Bồ-tát như vậy, thiên địa quỷ thần cũng như vậy. Thiên địa quỷ thần cũng ưa thiện, “lòng trời ưa thiện”. Trời Tứ Vương, trời Đao-lợi, quý vị đều biết là quả báo của tu thập thiện nghiệp đạo cảm được. Do đây có thể biết, người trời đều là người thiện; tâm hạnh bất thiện chắc chắn không thể sanh thiên.

Trong naga quỷ, súc sanh là do ác nhiều thiện ít. Thế nhưng chúng ta xem thấy trong kinh, kinh Địa Tạng mọi người tụng rất nhiều, trong kinh Địa Tạng nói cho chúng ta biết, cõi địa ngục, cõi naga quỷ, những quỷ vương này đều rất lương thiện. Tâm địa lương thiện, tại sao bị đọa đến cõi quỷ, cõi địa ngục? Chúng ta xem qua liền hiểu ngay, là Bồ-tát hóa thân ở trong đó, đi làm quỷ vương, làm vua trong địa ngục, Bồ-tát thị hiện ở trong đó để giáo hóa những chúng sanh ác nghiệp sâu nặng đó. Như vậy đã nói rõ, người trời thiện thì chúng ta tin, quỷ vương thiện là Phật Bồ-tát ở trong đó. Chúng sanh càng tạo tội nghiệp, càng phải chịu khổ nạn thì Phật Bồ-tát thị hiện sẽ càng nhiều, hiển thị sự chân từ đại bi. Cho nên cổ nhân mới nói: *“Lòng trời ưa thiện mà ghét ác”*, không ưa thích hạnh ác. Tâm người có thiện mà không có ác, lời nói này là thật, không phải giả. Nhưng mà người hiện nay, hình như chúng ta vừa xem thì thấy chỉ có ác mà không có thiện, cho nên thế gian hiện nay mới có tai nạn rất lớn.

Tại sao lại biến thành như thế này? Là hai câu nói đó của Không lão phu tử: “Học rồi mà không giảng, có lỗi mà không sửa”, có lỗi mà không sửa này chính là không tu đạo; “tu” chính là tu sửa. Chúng nghĩ thử về thời xưa, chúng ta xem thấy ở trong sách vở, vào thời xưa người có đạo đức, có học vấn thì thường xuyên dạy học, dù trong thôn có ba nhà, vẫn có tú tài nghèo ở nơi đó dạy học, thỉnh chúng có năm ba người, tám mười người là chuyện thường! Ở trong thành thị dạy học quy mô lớn hơn, mấy chục người nghe, một hai trăm người nghe, từ thành thị đến thôn quê. Lúc đó tôi còn nhỏ, khoảng 7 - 8 tuổi, vào thời đó tôi còn nhớ rất rõ ràng, phong khí dạy học ở quê nhà chúng tôi rất thịnh. Người dạy học đa phần là mượn từ đường, vào thời đó có từ đường, giảng dạy trong từ đường. Ở trong chùa chiền thì pháp sư xuất gia giảng kinh, đâu có đạo tràng nào không có người giảng kinh! Cho nên xã hội an định, lòng người hướng thiện, không tạo ác nghiệp. Xã hội hiện nay tại sao biến thành như thế này? Không có người dạy

học, không có người giảng kinh, cho nên ưu lo của Khổng lão phu tử là tuyệt đối chính xác.

Ngày nay có rất nhiều người nhìn thấy đạo tràng Cư Sĩ Lâm rất hưng vượng, nó hưng vượng ở chỗ nào? Giảng kinh, hằng ngày có người đang giảng kinh, hằng ngày có người đang niệm Phật, như vậy mà hưng vượng lên. Nếu bạn biết được đạo lý hưng vượng này, bạn chủ trì đạo tràng, mời pháp sư đến giảng kinh, chẳng phải đạo tràng của bạn hưng vượng rồi sao? Cư sĩ Lý Mộc Nguyên chủ trì đạo tràng này, mời nhóm người chúng tôi đến giảng kinh, xây đạo tràng cho chúng ta, xây niệm Phật đường cho chúng ta, tạo dựng một hoàn cảnh dạy học, tu học cho chúng ta, ông làm hộ pháp, đạo tràng này chính bởi như vậy mà hưng vượng lên. Sự việc này mỗi người đều có thể làm, là đại thiện! Đây là người thiện, việc thiện chân thật, người thiện này làm việc thiện hàng đầu. Chúng ta hiện nay ở nơi đây giảng vẫn không đủ, làm vẫn quá ít, đồng học chúng ta phải hết lòng hơn, nỗ lực hơn. Chúng ta học thành rồi, tôi tin rằng sẽ có rất nhiều người đến mời, Singapore còn rất nhiều đạo tràng chưa có người đến giảng.

Cũng có một số người rất muốn mời chúng ta đi giảng kinh, nhưng mà họ còn lo lắng, lo là bạn giảng kinh ở nơi đó sẽ kéo tín đồ của họ đi mất, cúng dường của tín đồ bị bạn lấy đi, cho nên không dám mời bạn, bạn phải biết những nhân tố này để trừ bỏ đi sự lo lắng của họ. Người ta mời bạn đi giảng kinh, tuyệt đối không tiếp xúc với tín đồ của họ, giảng kinh xong rồi liền đi ngay, không chào hỏi riêng với tín đồ. Tín đồ cúng dường thì toàn bộ giao cho thường trụ của họ, một xu cũng không được mang đi, vậy họ sẽ không còn lo lắng nữa. Tín đồ muốn quy y thì quy y với pháp sư thường trụ, chúng ta là người giảng kinh không tiếp nhận, họ liền tâm an vô sự, họ sẽ hoan hỷ mời bạn đi giảng. Nhưng mà mỗi vị pháp sư giảng kinh, nào là nhận phong bì, không những còn xin địa chỉ, điện thoại, tên tuổi của tín đồ, còn xin người ta một tấm hình dán vào, bởi sợ quên mất, bạn bảo còn lời gì để nói nữa! Nhận nhiều đệ tử quy y, khiến người thường trụ sợ chết khiếp, lần sau không dám mời bạn nữa. Không những không mời bạn, mà bất kỳ người nào muốn giảng kinh cũng đều từ chối, đều không muốn mời, tôi đã thấy qua! Cho nên, chúng ta phải biết cách làm sao để người ta không có lo lắng, hoan hỷ mời bạn đến giảng kinh. Đem phong khí dạy học, sửa lỗi cực lực đề xướng thì xã hội mới được cứu. Chúng ta ham muốn một chút xíu lợi nhỏ cho mình, khiến công đức giảng kinh mất hết, còn gây ra tội nghiệp đầy mình, làm cho pháp duyên giảng kinh của rất nhiều pháp sư bị đoạn mất, bạn nói tội lỗi của bạn có nặng không? Những điều này đều phải biết, biết mình phải nên làm như

thế nào. Người thiện là có tiêu chuẩn, bản thân chúng ta có phải người thiện hay không? Nếu như không phải người thiện, không những trong Phật pháp tu học rất khó khăn, rất khó có thành tựu, mà ngay cả đọc kinh, nghe kinh, khai ngộ cũng gặp phải chướng ngại. Tốt rồi, hôm nay giảng đến đây.